

Załącznik
do Uchwały Nr
Rady Gminy Budry
z dnia

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY DOMOWEJ ORAZ OCHRONY
OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ
NA LATA 2024 – 2027**

I. WSTĘP

Na podstawie znowelizowanych przepisów prawnych „*przemoc w rodzinie*” została zastąpiona pojęciem „*przemoc domowa*”. Zmiana ta zapewnia właściwe spojrzenie na jednostkę doświadczającą przemocy, a nie tylko na rodzinę jako taką, w której przemoc występuje. Zarówno osobami doświadczającymi przemocy w związkach bliskich, jak i osobami stosującymi przemoc są bowiem konkretne - indywidualne - osoby, a jej przyczyną nie są tylko dysfunkcje rodziny jako podstawowej komórki społecznej.

Konwencja stambulska definiuje przemoc domową *jako wszelkie akty przemocy fizycznej, seksualnej, psychologicznej lub ekonomicznej zdarzające się w rodzinie lub gospodarstwie domowym, lub między byłymi, lub obecnymi małżonkami lub partnerami, niezależnie od tego, czy sprawca i ofiara dzielą lub dzielili miejsce zamieszkania, czy też nie*. Zmiany wprowadzają również dotychczasowe formy przemocy domowej o dwie kolejne formy, tj. przemoc ekonomiczną i cyberprzemoc, a także zakres podmiotowego zastosowania ustawy. Krąg osób, na które będą oddziaływać jej zmienione przepisy został rozszerzony między innymi: o byłego małżonka, byłego partnera lub inną osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania.

Do zadań własnych gminy należy w szczególności:

- tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej,
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
- opracowywanie i realizacja programów przemocy domowej.

II. PODSTAWY PRAWNE

Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej są realizowane przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego na zasadach określonych przez następujące akty prawne:

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tj. Dz.U. z 2021 poz. 1249 ze zm.)
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tj. Dz.U. z 2023r. Poz.901 ze zm.)
3. Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz.U. z 2023r. poz. 2151 ze zm.)
4. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Z 2023 poz. 1870);
5. Uchwała Nr LVII/365/2023 Rady Gminy Budry z dnia 13 września 2023r. w sprawie trybu i sposobu powoływania oraz odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego
6. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tj. Dz.U. z 2023r. poz. 1939 ze zm.)
7. Ustawa z dnia 8 marca 1990r o samorządzie gminnym (tj. Dz.U. z 2023r. poz. 40 ze zm.)
8. Ustawa z dnia 25 lutego 1945r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (tj. Dz.U. z 2020r poz. 1359 ze zm.)
9. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997r. Kodeks karny (tj. Dz.U. z 2022r poz 1138 ze zm.)
10. Ustawa z dnia 17 listopada 1964r. Kodeks postępowania cywilnego (tj. Dz.U. z 2021r poz. 1805 ze zm.)

III. CHARAKTERYSTYKA PRZEMOCY DOMOWEJ

Przemoc domowa jest skutkiem wielowiekowego, społecznego przyzwolenia na krzywdzenie osób, zwłaszcza najbliższych, tj. w szczególności kobiet i dzieci. W wielu środowiskach akceptuje się bicie, stosowanie kar cielesnych i panuje przekonanie o dominującej roli mężczyzny w rodzinie. Ponadto silne przekonanie, że wszystko, co się dzieje w rodzinie należy do sfery prywatności z jednej strony wywołuje poczucie bezkarności osoby stosującej przemoc i bezradności osoby doznającej przemocy, a z drugiej – nasila niechęć innych osób do ingerowania w „cudze sprawy rodzinne”.

W środowiskach charakteryzujących się dużą społeczną akceptacją przemocy, osoby doznające przemocy rzadko mogą liczyć na pomoc i wsparcie osób spoza rodziny, a z kolei osoby stosujące przemoc nie muszą obawiać się zewnętrznych nacisków na zmianę zachowań wobec najbliższych. Badania pokazują, że często przemoc wobec członków rodziny jest społecznie bardziej akceptowana i tolerowana niż stosowanie jej wobec obcych.

Istotnym czynnikiem sprzyjającym występowaniu przemocy domowej jest stres związany z aktualną sytuacją socjalno-ekonomiczną. Bezrobocie, problemy finansowe, mieszkaniowe czy zdrowotne, a także nawarstwianie się różnych problemów może wywoływać frustrację. To z kolei może sprzyjać pojawieniu się przemocy domowej. Osamotnienie osoby znajdującej się w trudnej sytuacji życiowej, izolacja, brak wsparcia z zewnątrz – osobistego lub instytucjonalnego – w sposób znaczący może wpływać na nasilenie zachowań związanych z przemocą.

Przemocy jednakże nie należy utożsamiać z agresją. To, co odróżnia przemoc od agresji, to owa przewaga sił jednej strony. W przemocy zawsze występuje ona po stronie osoby stosującej przemoc, zaś w przypadku agresji jest zrównoważona. Celem przemocy jest wyrządzenie ofierze szkody, wywołanie bólu, zadanie cierpienia, poniżenie. Osoba stosująca przemoc naraża na szkody zdrowie i życie osoby,które jej doświadczają. Jest przy tym świadomy skutków swoich działań. Przemoc jest intencjonalnym i zamierzonym działaniem człowieka, ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie osoby doznającej przemocy. Dokonuje się ona poprzez naruszenie praw osobistych drugiego człowieka, manipulowanie, nieliczenie się z dobrem ofiary przemocy, powodowaniem cierpienia.

1.DEFINICJA PRZEMOCY DOMOWEJ

W świetle przepisu art. 2 ust. 1 znowelizowanej ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. z 2021 poz. 1249 ze zm.) **przemoc domową** - należy rozumieć jako *jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:*

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,*
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,*
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,*
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,*
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.*

Pojęcie **osoby doznającej przemocy** reguluje art 2 ust 2 cytowanej ustawy i należy przez to rozumieć:

- a) małżonka, także w przypadku gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,*
- b) wstępnych i zstępnych oraz ich małżonków,*
- c) rodzeństwo oraz ich wstępnych, zstępnych i ich małżonków,*
- d) osobę pozostającą w stosunku przysposobienia i jej małżonka oraz ich wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,*
- e) osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,*
- f) osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,*

g) osobę wspólnie zamieszkującą i gospodarującą oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,

h) osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,

i) małoletniego

- wobec których jest stosowana przemoc domowa.

2. FORMY PRZEMOCY

Rozróżniamy następujące formy przemocy domowej:

Przemoc fizyczna: bicie, szarpanie, kopanie, duszenie, popychanie, obezwładnianie i inne.

Przemoc psychiczna: izolowanie, wyzywanie, ośmieszanie, grożenie, krytykowanie, poniżanie i inne.

Przemoc seksualna: zmuszanie do obcowania płciowego, innych czynności seksualnych i inne.

Przemoc ekonomiczna: nielożenie na utrzymanie osób, wobec których istnieje taki obowiązek, niezaspokajanie potrzeb materialnych, niszczenie rzeczy osobistych, demolowanie mieszkania, wynoszenie sprzętów domowych i ich sprzedawanie i inne.

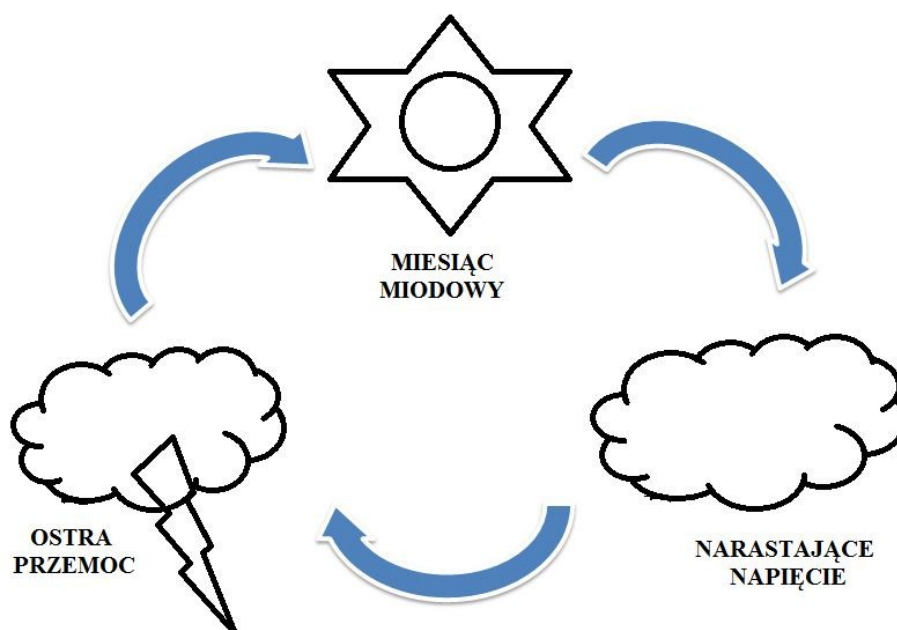
Przemoc za pomocą środków komunikacji elektronicznej: wyzywanie, straszenie, poniżanie osoby w Internecie lub przy użyciu telefonu, robienie jej zdjęcia lub rejestrowanie filmów bez jej zgody, publikowanie w Internecie lub rozsyłanie telefonem zdjęć, filmów lub tekstów, które ją obrażają lub ośmieszają i inne.

Inny rodzaj zachowań: zaniedbanie, niezaspokojenie podstawowych potrzeb biologicznych, psychicznych i innych, niszczenie rzeczy osobistych, demolowanie mieszkania, wynoszenie sprzętów domowych i ich sprzedawanie, pozostawianie bez opieki osoby, która z powodu choroby, niepełnosprawności lub wieku nie może samodzielnie zaspokoić swoich potrzeb, zmuszanie do picia alkoholu, zmuszanie do zażywania środków odurzających, substancji psychotropowych lub leków i inne

3. CYKLE PRZEMOCY

To specyficzny cykl przemocy składający się z trzech powtarzających się faz:

1. FAZA BUDOWANIA NAPIĘCIA – stopniowy wzrost napięcia i agresywności osoby stosującej przemoc
2. FAZA ESKALACJI – faza gwałtownej przemocy, zagrażającej zdrowiu i życiu osoby doznającej przemocy.
3. FAZA MIESIĄCA MIODOWEGO – w której osoba stosująca przemoc wyraża żal i przeprasza za swoje zachowanie.

Źródło opracowanie własne

4. PROCEDURA NIEBIESKIEJ KARTY

"Niebieska Karta" jest formularzem opisującym sytuacje, w których dochodzi do przemocy domowej i została ona uregulowana w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 roku, a także działania podejmowane na rzecz osoby poszkodowanej.

Wszczęcie procedury następuje z chwilą wypełnienia formularza „Niebieska Karta – A” w przypadku uzasadnionego podejrzenia stosowania przemocy domowej lub zgłoszenia dokonanego przez świadka przemocy domowej. Służy dokumentowaniu faktów związanych z przemocą domową, ocenie zagrożenia dalszą przemocą oraz jako dowód w sprawach sądowych.

Podmioty wymienione w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej wskazane do realizowania działań w ramach procedury „Niebieskiej Karty” to :

1. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej,
2. Gminna Komicja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
3. Policja,
4. ochrona zdrowia,
5. organizacje pozarządowe,
6. oświata,
7. kuratorzy.

W skład zespołu interdyscyplinarnego chodzą także przedstawiciele Żandarmerii Wojskowej, jeżeli Żandarmeria Wojskowa złoży taki wniosek do wójta, burmistrza albo prezydenta miasta w związku z zamieszkiwaniem na obszarze gminy żołnierza pełniącego czynną służbę wojskową. Mogą wchodzić także prokuratorzy. Niebieska Karta może być wypełniona przez przedstawicieli w/w jednostek.

Wypełniony formularz „Niebieska Karta – A” niezwłocznie, nie później niż w terminie 5 dni roboczych od dnia wszczęcia procedury, przekazuje się do zespołu interdyscyplinarnego. Kopię wypełnionego formularza „Niebieska Karta – A” pozostawia się u wszczynającego procedurę.

Formularz „Niebieska Karta – A” niezwłocznie, nie później niż w terminie 3 dni roboczych od dnia jego otrzymania, jest przekazywany grupie diagnostyczno-pomocowej. Pierwsze posiedzenie grupy diagnostyczno-pomocowej odbywa się niezwłocznie, nie później niż w terminie 5 dni roboczych od dnia otrzymania formularza „Niebieska Karta – A”. Grupa diagnostyczno-pomocowa, na podstawie informacji zawartych w formularzu „Niebieska Karta – A”, dokonuje diagnozy sytuacji w związku z podejrzeniem stosowania przemocy domowej oraz podejmuje działania mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa osobie doznającej przemocy domowej i zatrzymania przemocy domowej albo rozstrzyga o braku zasadności podejmowania działań.

Każde posiedzenie grupy diagnostyczno - pomocowej jest dokumentowane w formie protokołu. Na posiedzeniu grupa diagnostyczno - pomocowa w obecności zaproszonej osoby doznającej przemocy domowej dokonuje analizy sytuacji w związku z podejrzeniem stosowania przemocy domowej i we współpracy z osobą doznającą przemocy domowej, opracowuje indywidualny plan pomocy albo rozstrzyga o braku zasadności podejmowania działań. Grupa diagnostyczno - pomocowa, na podstawie ustaleń zawartych w wypełnionym formularzu „Niebieska Karta – C”, podejmuje działania mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa osobie doznającej przemocy domowej i poprawę jej sytuacji życiowej. Indywidualny plan pomocy obejmuje ogół działań podejmowanych przez grupę diagnostyczno - pomocową na rzecz i wspólnie z osobą doznającą przemocy domowej, w celu poprawy sytuacji życiowej tej osoby oraz w jej środowisku domowym. Indywidualny plan pomocy może ulegać zmianie, uwzględniając potrzeby, zasoby i sytuację osoby doznającej przemocy domowej, co zostaje odnotowane w formularzu „Niebieska Karta – C”. Niestawiennictwo osoby doznającej przemocy domowej nie wstrzymuje prac grupy diagnostyczno - pomocowej. Na posiedzenie grupy diagnostyczno - pomocowej nie zaprasza się małoletniego. Wszystkie działania realizowane w ramach procedury są dokumentowane w formie pisemnej.

IV. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W DOMOWEJ W GMINIE

BUDRY

Jeszcze do połowy września 2023 roku funkcjonowało pojęcie „przemoc w rodzinie” oraz „grupy robocze”. Wraz z nowelizacją ustawy zmieniło się je na „przemoc domowa” oraz „grupy diagnostyczno-pomocowe”

Gmina Budry na dzień 31 grudnia 2023 roku liczyła 2.792 mieszkańców, z czego 1.381 osoby stanowiły kobiety, a 1.411 mężczyźni. W porównaniu do poprzednich lat liczba mieszkańców zmalała. Trudno jest w sposób jednoznaczny określić wielkość zjawiska przemocy na terenie gminy Budry w związku z występowaniem przemocy ukrytej, czyli toczącej się w rodzinie, najbliższym otoczeniu czy też szkole. Nie ma tych informacji z powodu braku wiedzy na temat jej występowania. Rozmiar bezrobocia w gminie Budry i ubóstwo powodują dużą marginalizację jednostek i grup społecznych oraz rozwarstwianie społeczne, stają się także najważniejszymi i najtrudniejszymi problemami lokalnymi.

Negatywne skutki bezrobocia to:

1. pogorszenie sytuacji materialnej osoby/rodziny
2. pogorszenie stanu zdrowia
3. pogorszenie relacji między członkami rodziny;
4. wzrost występowania zachowań patologicznych np. alkoholizm, przemoc.

Za przemoc domową jest odpowiedzialna wyłącznie osoba, która tę przemoc stosuje. Utrata pracy, często wywołuje negatywne emocje, z którymi jednostka nie radzi sobie sama. W efekcie sięga często po alkohol, co doprowadza do konfliktów domowych (wydaje ostatnie pieniądze, zapożycza się, przestaje szukać pracy). Prowadzenie spraw dotyczących przemocy jest trudnym i żmudnym zajęciem. O ile rodziny patologiczne, sąsiedzi bądź znajomi zgłaszają fakt przemocy, o tyle trudniej wykryć przypadki przemocy w rodzinach dobrze sytuowanych, mieszkających w domach jednorodzinnych, których członkowie często pełnią wysokie funkcje w życiu zawodowym. W środowisku zjawisko przemocy pozostaje nadal tematem wstydliwym, zwłaszcza dla osób doświadczających przemocy. Przemoc domowa prowadzi też do powstawania szkód zdrowotnych (fizycznych i emocjonalnych), których jednym ze skutków jest rezygnacja z poszukiwania pomocy i wycofanie oraz przekonanie, że

nic ani nikt nie zmieni sytuacji. Ze zjawiskiem przemocy domowej na terenie Gminy Budry spotykają się przedstawiciele Komendy Powiatowej Policji w Węgorzewie, pracownicy socjalni Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Budrach, przedstawiciele służby zdrowia, pracownicy ze szkoły podstawowej w Więckach oraz Sobiechach, członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Budrach, kuratorzy sądowi.

Z informacji otrzymanej od dzielnicowego Komendy Powiatowej Policji w Węgorzewie wynika, iż w 2022 roku funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji w Węgorzewie podjęli 31 interwencji domowych w rodzinie, których powodem były nieporozumienia, w tym wywołane pod wpływem alkoholu oraz w przypadku 27 interwencji w miejscach publicznych, których powodem były nie porozumienia, awantury wywołane pod wpływem alkoholu. Umieszczonych w Izbie wytrzeźwień zostało 19 osób. W kilku przypadkach interwencja zakończyła się założeniem „Niebieskiej Karty”. Podczas prac w 2022 roku w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego w Budrach i działających grup roboczych stwierdzono, iż w stosunku do osób nadużywających alkoholu kierowane były zarzuty domowników o znęcanie się fizyczne i psychiczne oraz głęboko pojęta izolacja.

W 2022 roku utworzono 13 grup roboczych. Łącznie odbyło się 55 posiedzeń grup roboczych. Skład grupy roboczej był zmienny i dobierany do każdej sprawy indywidualnie w zależności od aktualnych potrzeb rodziny. Standardowo do każdej grupy roboczej powoływany był pracownik socjalny, na którego rejonie zamieszkuje dana rodzina, dzielnicowy z Komendy Powiatowej Policji w Węgorzewie, przedstawiciel Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Budrach, przedstawiciel Centrum Pomocy Rodzinie w Węgorzewie. Inni członkowie grup roboczych byli powoływani w zależności od potrzeb.

W 2022 roku na terenie gminy Budry było założonych 12 „Niebieskich Kart”, ponadto 4 karty przeszły z 2021r roku. W 2022 roku w jednym przypadku była prowadzona procedura „Niebieskiej Karty”, gdzie było podejrzenie stosowania przemocy wobec dziecka. W większości przypadków głównym problemem było nadużywanie alkoholu i agresja pod jego wpływem, konflikty rodzinne lub toczące się w Sądach sprawy rozwodowe. W przypadku stwierdzenia nadużywania alkoholu w rodzinie członek grupy roboczej z Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych kierował wnioskiem do Gminnej

Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Budrach o wszczęcie postępowania w stosunku do danej osoby w celu stwierdzenia, czy istnieje podejrzenie nadużywania alkoholu. W stosunku do tych osób Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Budrach wszczynała procedurę zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. W większości przypadków wezwane osoby nie stawiały się w wyznaczonym terminie.

Na podstawie analizy dokumentacji „Niebieskiej Karty” stwierdzono, iż przeciętna realizacja procedury trwała około 6 miesięcy. Powodem zakończenia procedury było stwierdzenie ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy.

W okresie od 1 stycznia 2022 roku do 31 grudnia 2022 roku na posiedzenia grup roboczych wezwano 11 osób w stosunku do których istniało domniemanie, że są osobami doznającymi przemocy w rodzinie. Tylko 5 osób stawiło się na posiedzenie grupy.

Na podstawie powyższego stwierdzono, iż w rodzinie wielokrotnie zakładana jest procedura „Niebieskiej Karty” a potem osoby wskazane jako pokrzywdzone nie chcą współpracować z odpowiednimi organami. Policja oraz Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Budrach w sytuacjach konfliktowych w rodzinie są wykorzystywane wielokrotnie jako straszak.

Tabela nr 1. Liczba sporządzonych Niebieskich Kart w 2022 roku.

Dane dotyczące procedury Niebieskiej Karty		
Liczba Niebieskich Kart A – RAZEM		12
W tym sporządzonych przez	Policję	10
	Pomoc społeczną	2
	Oświatę	0
	Służbę zdrowia	0
	Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Budrach	0
	inne podmioty	0
Liczba sporządzonych Niebieskich Kart C przez Grupę Roboczą		10
Liczba sporządzonych Niebieskich Kart D przez Grupę Roboczą		6
Liczba sprawców przemocy, którzy osobiście wstawili się na wezwanie		6
Liczba przypadków odebrania dziecka z rodziny przez pracownika socjalnego wykonującego obowiązki służbowe (art.12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie)		0
Liczba zakończonych przez ZI/GR procedur "Niebieskie Karty" – RAZEM		6
w tym na skutek:	Ustania przemocy w rodzinie	6
	Zrealizowania indywidualnego planu pomocy	6
	Bezzasadne podejmowanie dalszych działań	0
Liczba przekazanych przez ZI/GR zawiadomień do organów ścigania (Policji, Prokuratury) o popełnieniu przestępstwa w związku z użyciem przemocy w rodzinie		0
Liczba rodzin objętych pomocą grup roboczych		13
Liczba spotkań grup roboczych		55
Liczba grup roboczych		16

Źródło: Opracowanie własne Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Budrach

Jak wynika z powyższej tabeli 10 kart zostało sporządzonych przez Komendę Powiatową Policji w Węgorzewie i 2 przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Budrach. Wiąże się to z tym, iż osoby doznające przemocy zwracają się o pomoc zazwyczaj w sytuacji nasilonej przemocy ze strony sprawcy. W obawie o swoje zdrowie a nawet życie dzwonią na

numer alarmowy. Liczba rodzin korzystających i objętych pomocą grup roboczych to 13 rodzin z czego : 4 rodziny, to rodziny w których założono „ Niebieskie Karty” w 2021 roku a działania były kontynuowane w 2022 roku. W 2022 roku pracowało 13 grup roboczych z czego: 4 grupy robocze były powołane w 2021 roku a działania były kontynuowane w 2022 roku.

V. ZADANIA ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ

W związku z tym, że z przemocą domową stykają się przedstawiciele różnych instytucji, których ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej obliguje do reagowania i podejmowania działań wspierających, pomocowych i zapobiegających warto zintegrować ich działania w celu stworzenia jednolitego systemu pomocy ofiarom przemocy domowej.

Współpraca z członkami Zespołu Interdyscyplinarnego polega przede wszystkim na :

1. Rzetelnej informacji o zjawisku przemocy (jego przyczynach i konsekwencjach) wśród mieszkańców gminy Budry, w tym młodzieży
2. Poprawa skuteczności działania instytucji publicznych
3. Indywidualizacja rodzaju proponowanej pomocy do specyfiki problemu.
4. Rozwój nowych form pracy środowiskowej i terapeutycznej, mediacji rodzinnej (szczególnie terapii uzależnień i szkoły dla rodziców)
5. Poprawa sytuacji zawodowej i materialnej rodzin.

Wymiana informacji pomiędzy członkami Zespołu Interdyscyplinarnego dokonuje się poprzez informację telefoniczną, listową za pośrednictwem Poczty Polskiej, mailowo oraz poprzez spotkania w grupach.

W ramach działań podejmowanych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej należy przede wszystkim:

1. podejmowanie działań wynikających z Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”;
2. diagnoza sytuacji, potrzeb i zasobów osoby doznającej przemocy domowej,
3. udzielaniu kompleksowych informacji o:
 - a) możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób doznających przemocy domowej,
 - b) formach pomocy małoletnim doznającym przemocy domowej oraz o instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc,
 - c) możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby doznającej przemocy domowej;
4. organizowanie niezwłocznie dostępu do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby doznającej przemocy domowej;
5. zapewnienie osobie doznającej przemocy domowej, w zależności od potrzeb, schronienia w całodobowej placówce świadczącej pomoc, w tym w szczególności w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla osób doznających przemocy domowej lub innej placówce, w tym prowadzonej przez organizacje pozarządowe i stowarzyszenia, działające na podstawie przepisów [ustawy](#) z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
6. udziale pracownika socjalnego w opracowaniu przez grupę diagnostyczno - pomocową indywidualnego planu pomocy;
7. podejmowanie działań mających na celu zapobieganie zagrożeniom mogącym występować w środowisku domowym, w szczególności składaniu systematycznych wizyt sprawdzających stan bezpieczeństwa osoby doznającej przemocy domowej, w zależności od potrzeb określonych przez grupę diagnostyczno – pomocową;
8. prowadzeniu rozmów w szczególności o prawnokarnych konsekwencjach stosowania przemocy domowej oraz informowanie osoby stosującą przemoc domową o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii, udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych lub programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową;
9. monitorowanie efektów podjętych działań pomaganie w załatwianiu spraw urzędowych

i innych ważnych spraw bytowych;

10. udzielanie informacji o przysługujących świadczeniach i formach pomocy w uzasadnionych przypadkach udzielanie pomocy finansowej w formie zasiłków stałych, okresowych, celowych, udzielanie pomocy rzeczowej np. przekazywanie odzieży, żywności z FEAD

11. w razie potrzeby, zwracanie się do policji o podjęcie działań prewencyjnych wobec dziecka, zgodnie z kompetencjami policji w przypadku stwierdzenia, bądź podejrzenia popełnienia przestępstwa OPS powiadamia organy ścigania w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka pracownik socjalny, wykonujący obowiązki służbowe ma prawo odebrać dziecko z rodziny i umieścić je u innej, niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rodzinie zastępczej lub całodobowej placówce opiekuńczo-wychowawczej. Decyzję tę pracownik socjalny podejmuje wspólnie z funkcjonariuszem policji, a także lekarzem lub ratownikiem medycznym, lub pielęgniarką. OPS może organizować i prowadzić np. punkty informacyjne, grupy wsparcia dla ofiar przemocy domowej, świetlice/kluby dla dzieci (młodzieży). Ośrodek współpracuje również z innymi instytucjami i organizacjami.

Na terenie gminy Budry brak jest psychologa, jednak w ramach współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Węgorzewie jest możliwość skorzystania i umówienia w celu uzyskania porady psychologicznej.

Monitoring sytuacji osób u, których jest prowadzona procedura „Niebieskiej Karty” jest prowadzony raz w miesiącu w środowisku, są również podejmowane działania na rzecz rodziny, tj, kontakty z policją, z poradnią terapeutyczną, ośrodkiem interwencji kryzysowej oraz PCPR Węgorzewo. W/w działania prowadzi pracownik socjalny, który zajmuje się rodziną w ramach prowadzonej pracy socjalnej. Także policjanci, dzielnicowi, pedagodzy szkolni oraz pozostali członkowie grupy roboczej mają obowiązek sporządzania notatek służbowych (jeżeli istnieje konieczność - interwencja szkoły w danej sprawie). Na terenie gminy Budry funkcjonują dwie szkoły: Szkoła Podstawowa w Sobiechach oraz Zespół Szkolno-Przedszkolny w Więckach, które również prowadzą działania na temat przeciwdziałania przemocy domowej .

VI. CELE PROGRAMOWE

1. CEL GŁÓWNY

Wzmocnienie systemu działającego na rzecz prawidłowego funkcjonowania rodziny/osób oraz przeciwdziałania przemocy wśród mieszkańców gminy Budry.

2. CELE SZCZEGÓŁOWE

- 1) diagnozowanie zjawiska przemocy domowej w gminie Budry*
- 2) zwiększenie skuteczności działań w zakresie przeciwdziałania przemocy*
- 3) zapewnienie ochrony i możliwości udzielania wsparcia osobom i rodzinom dotknięty przemocą*
- 4) podnoszenie świadomości społecznej i wrażliwości na zjawiska związane z przemocą domową*

Cel 1.

Diagnozowanie zjawiska przemocy domowej w Gminie Budry

Lp	Zadanie	Działania	Termin realizacji	Realizatorzy/ Partnerzy
1.	Zbieranie i analiza danych dotyczących występowania aktów przemocy domowej	a) sporządzanie statystyk określających wielkość zjawiska przemocy i ich aktualizacja	2024-2027	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Budrach - Zespół Interdyscyplinarny w Budrach - Komenda Powiatowa Policji w Węgorzewie - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Budrach - szkoły z terenu Budry - inne jednostki działające na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

Cel 2.

Zwiększenie skuteczności działań w zakresie przeciwdziałania przemocy

Lp	Zadanie	Działania	Termin realizacji	Realizatorzy/ Partnerzy
1.	Prowadzenie przez Zespół Interdyscyplinarny zintegrowanych i skoordynowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.	a) podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą domową mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku, b) inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą domową, c) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach oraz możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym, d) inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc domową, e) monitorowanie sytuacji osób oraz rodzin dotkniętych przemocą, f) opracowanie oraz realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy domowej, g) zbieranie materiałów dowodowych zgodnie z procedurą „Niebieskiej Karty”	2024-2027	-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Budrach - Zespół Interdyscyplinarny w Budrach - Komenda Powiatowa Policji w Węgorzewie - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Budrach - szkoły z terenu gminy Budry - inne jednostki działające na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej

Cel 3.

Zapewnienie ochrony i możliwości udzielania wsparcia osobom/rodzinom dotkniętym przemocą

Lp	Zadanie	Działania	Termin realizacji	Realizatorzy/ Partnerzy
1.	Zapewnienie schronienia i pomocy materialnej osobą doznającym przemocy domowej	a) współpraca z instytucjami b) udzielanie świadczeń pieniężnych	2024-2027	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Budrach
2.	Zapewnienie wsparcia instytucjonalnego osobą doznającym przemocy domowej	a) prowadzenie pracy socjalnej, b) prowadzenie specjalistycznego poradnictwa w ramach współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Węgorzewie c) edukowanie osób doznających przemocy domowej w zakresie przysługującym im praw	2024-2027	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Budrach - placówki oświatowe - Zespół Interdyscyplinarny w Budrach - Komenda Powiatowa Policji w Węgorzewie - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Węgorzewie

3.	Łagodzenie następstw zjawiska przemocy domowej	a) motywowanie osób stosujących przemoc domową do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym oraz programie psychologiczno-terapeutycznym b) kierowanie osób stosujących przemoc domową do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym oraz programie psychologiczno-terapeutycznym c) organizowanie grup wsparcia dla osób stosujących przemoc domową (w miarę potrzeb) oraz wszelkich innych osób.	2024-2027	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Budrach - placówki oświatowe - Zespół Interdyscyplinarny w Budrach - Komenda Powiatowa Policji w Węgorzewie - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Węgorzewie
----	--	--	-----------	--

Cel 4.

Podnoszenie świadomości społecznej i wrażliwości na zjawiska związane z przemocą domową

Lp	Zadanie	Działania	Termin realizacji	Realizatorzy/ Partnerzy
1.	Edukacja społeczeństwa w zakresie problematyki przeciwdziałania przemocy domowej	a) podnoszenie wiedzy wśród społeczności lokalnej w zakresie problemu przeciwdziałania przemocy domowej poprzez: zamieszczanie informacji na stronie internetowej, dostęp do ulotek oraz innych materiałów edukacyjno-informacyjnych, itp.) b) prowadzenie dla dzieci oraz dorosłych wszelkich działań profilaktycznych, terapeutycznych c) prowadzenie wśród dzieci oraz młodzieży profilaktyki w zakresie przemocy i agresji m.in. poprzez organizowanie zajęć w ramach szkolnego programu profilaktyki d) organizowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży e) uczestnictwo w kampaniach prowadzonych na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej f) edukacja rodziców i dzieci w zakresie przeciwdziałania agresji, uzależnień i dobrych wzorców rodziny g) promocja modelu zdrowego trybu życia	2024- 2027	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Budrach - Zespół Interdyscyplinarny w Budrach - Komenda Powiatowa Policji w Węgorzewie - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Budrach - służba zdrowia - kuratorzy - Gminny Ośrodek Kultury (świetlice wiejskie) - placówki oświatowe

Cel 5.

Podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności osób realizujących zadania związane z przemocą domową oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu

Lp	Zadanie	Działania	Termin realizacji	Realizatorzy/ Partnerzy
1.	Doskonalenie grup zawodowych zaangażowanych w problematykę przemocy domowej oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu	a) udział w szkoleniach, konferencjach, warsztatach dla służb podejmujących działania na rzecz osób a także rodzin uwikłanych w przemoc, w tym m.in.: szkolenia w zakresie diagnozowania przemocy domowej, realizacji procedury „Niebieskiej Karty” (szkolenia wspólne i resortowe) b) organizowanie spotkań, które mają na celu pomoc w trudnych sytuacjach oraz wymianę doświadczeń	2024-2027	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Budrach - Zespół Interdyscyplinarny w Budrach - Komenda Powiatowa Policji w Węgorzewie - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Budrach - służba zdrowia - kuratorzy - Gminny Ośrodek Kultury (świetlice wiejskie) - placówki oświatowe

Cel szczegółowy 6.

Oddziaływanie na sprawców przemocy domowej poprzez działania korekcyjno-edukacyjne

Lp	Zadanie	Działania	Termin realizacji	Realizatorzy/ Partnerzy
1.	Prowadzenie działań motywujących do zmiany zachowań	a) rozmowy motywujące do zmiany działań b) występowanie do prokuratury z zawiadomieniami w związku z podejrzeniem popełnienia czynów określonych w art.2§ 2 ustawy, o przeciwdziałaniu przemocy domowej c) kierowanie do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową oraz do programu psychologiczno-terapeutycznego d) kierowanie do udziału w terapii uzależnienia	2024-2027	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Budrach - Zespół Interdyscyplinarny w Budrach - Komenda Powiatowa Policji w Węgorzewie - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Budrach - szkoły z terenu gminy Budry - inne jednostki działające na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej

VII. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej są:

1. Osoby doznającej przemocy domowej

- a) małżonka, także w przypadku gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione oraz jego wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- b) wstępnych i zstępnych oraz ich małżonków
- c) rodzeństwo oraz ich wstępnych, zstępnych i ich małżonków,
- d) osobę pozostającą w stosunku przysposobienia i jej małżonka oraz ich wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- e) osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków, osobę wspólnie zamieszkującą i gospodarującą oraz jej wstępnych,
- f) zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- g) osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania, małoletniego– wobec których jest stosowana przemoc domowa;
- h) małoletniego.

2. osobie stosującej przemoc domową – należy przez to rozumieć pełnoletniego, który dopuszcza się przemocy domowej.

3. świadku przemocy domowej

należy przez to rozumieć osobę, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej.

4. Przedstawiciele instytucji i służb zobowiązanych do udzielania pomocy w razie wystąpienia zjawiska przemocy domowej,

5. Społeczność lokalna.

VIII. REALIZATORZY PROGRAMU

- 1) Podmioty działające na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej,
- 2) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Budry,
- 3) Policjant/dzielnicowy gminy Budry,
- 4) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Budrach,
- 5) Placówki oświatowe,
- 6) Służba zdrowia,
- 7) Powiatowe Centrum Pomocy w Rodzinie w Węgorzewie
- 8) Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej - Sąd Rejonowy w Giżycku

IX. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

- 1) Zmniejszenie poczucia bezradności osób doznających przemocy domowej,
- 2) Zmniejszenie rozmiaru przemocy domowej,
- 3) Zwiększenie wiedzy instytucji zajmujących się przemocą domową na temat zjawiska przemocy – diagnoza rzeczywistego rozmiaru zjawiska na terenie Gminy Budry,
- 4) Pogłębienie wiedzy społeczeństwa o zjawisku przemocy domowej i sposobach radzenia sobie w tym problemem,
- 5) Zwiększenie skuteczności działań,
- 6) Zmiana postaw społecznych wobec przemocy.

X. MIEJSCE I CZAS REALIZACJI PROGRAMU

Program będzie realizowany na terenie gminy Budry w latach 2024– 2027.
Działania zaplanowane do realizacji będą wprowadzane w formie ciągłej.

XI. MONITOROWANIE PROGRAMU

Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Budrach będzie co roku przedkładał Radzie Gminy Budry raport z realizacji programu. Realizacja programu będzie systematycznie monitorowana, monitoring umożliwi wgląd w realizację podejmowanych działań, ocenę ich skuteczności oraz podejmowanie działań korygujących. Uzyskane informacje pozwolą na planowanie działań, rozwijanie programu w przyszłości. Monitorowanie programu będzie prowadzone przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Budrach na podstawie informacji uzyskanych od realizatorów programu. Przy ocenie programu będą brane pod uwagę następujące wskaźniki:

1. Liczba osób/rodzin objętych pomocą,
2. Liczba osób przeszkolonych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
3. Ilość działań profilaktycznych w placówkach oświatowych,
4. Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych,
5. Ilość uczestników grup wsparcia,
6. Liczba uruchomionych procedur „Niebieska Karta”
7. Liczba osób doznających przemocy domowej,
8. Liczba osób biorących udział w programach korekcyjno – edukacyjnych oraz programach psychologiczno-terapeutycznych,
9. Liczba postępowań przygotowawczych wobec osób stosujących przemoc,
10. Liczba interwencji.

X1I. FINANSOWANIE PROGRAMU

Program będzie finansowany ze środków budżetu Gminy Budry, dotacji oraz ze środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

PODSUMOWANIE

Przemoc domowa to zjawisko, które nie powinno mieć miejsca, ponieważ nikt nie ma prawa naruszać praw i dóbr osobistych człowieka, powodować cierpienia. Niestety przemoc występuje od zawsze i dlatego należy podejmować wszelkie działania mające na celu zmniejszenie skali tego zjawiska. Niezmiennie istotna jest tutaj współpraca, zaangażowanie oraz wysiłek wszystkich służb, reagujących na problemy społeczne, ukierunkowany na przeciwdziałanie temu zjawisku i udzielaniu wsparcia.